

Kartoffelafgiftsfonden

Årsregnskab

1. januar – 31. december 2025

CVR nr. 83 48 28 18

Årsregnskabet for Kartoffelafgiftsfonden omfatter årsregnskab med indtægter og udgifter, balance samt supplerende oplysninger. Årsregnskabet er baseret på tilskudsregnskaber fra modtagere af tilskud fra Kartoffelafgiftsfonden.

Indholdsfortegnelse	Side
Fondsoplysninger	3
Ledelsesberetning	4
Ledelsespåtegning	7
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	8
Regnskabspraksis	11
Resultatopgørelse	12
Balance	13
Noter	14
Supplerende oplysninger	16
Opgørelse over de seneste 5 år	19
Noter til supplerende oplysninger	20

Fondsoplysninger

Fond

Kartoffelafgiftsfonden
Vesterbrogade 4a, 4
1620 København V
Hjemstedskommune: København
CVR nr. 83 48 28 18
Telefon: 33 39 40 00
www.Kartoffelafgiftsfonden.dk
E-mail: kartoffelafgiftsfonden@kartoffelafgiftsfonden.dk

Bestyrelse

Kristian Møller Sørensen, formand
Kåre Lehmann Nielsen, næstformand
Bodil Jørgensen
Carl Heiselberg
Bjarne Hansen
Pia Hoff Hjorth

Administrator

Landbrug & Fødevarer
Vesterbrogade 4a, 4
1620 København V

Revision

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33 96 35 56
Egtved Allé 4
6000 Kolding
www.deloitte.dk

Ledelsesberetning

Fondens formål

Kartoffelafgiftsfondens formål er at styrke kartoffelerhvervets udvikling og konkurrenceevne. Fonden er reguleret i henhold til lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020 (landbrugsstøtteleven).

Fonden ledes af en bestyrelse med seks medlemmer, som består af fire repræsentanter for landbruget og to repræsentanter for offentlige interesser. Repræsentanterne for erhvervet er udpeget af fødevareministeren efter forudgående udtalelse i enighed fra Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer. Repræsentanterne for offentlige interesser er udpeget af fødevareministeren efter fælles udtalelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Forbrugerrådet og Danmarks Frie Forskningsfond.

Fonden kan i henhold til landbrugsstøtteleven finansiere foranstaltninger inden for følgende hovedformål: Fremstødsforanstaltninger, forskning og udvikling, kvalitetsordninger, rådgivning, videnuddeling og informationsaktioner, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd, særlige foranstaltninger, medfinansiering af initiativer under EU-programmer samt øvrige foranstaltninger, som ministeren godkender.

Til finansiering af aktiviteterne opkræver Kartoffelafgiftsfonden produktionsafgifter i henhold til gældende bekendtgørelse om produktionsafgifter på kartofler. Derudover søger Kartoffelafgiftsfonden tilskud om medfinansiering af projekter fra Promilleafgiftsfonden for landbrug. Fødevareministeren kan desuden give tilladelse til, at fonden modtager andre midler.

Fondens budget for 2025

Fondens basisbudget for 2025 blev fastlagt af fondens bestyrelse i september 2024.

Bestyrelsen bevilgede tilskud til gennemførelse af 16 projekter i 2025 for i alt 8.268 t. kr. med en budgetteret overførsel til 2026 på 2.450 t.kr. svarende til 29 pct. af årets udgifter.

Årsregnskabet for 2025

Kartoffelafgiftsfondens årsregnskab for perioden 1. januar – 31. december 2025 er udarbejdet efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugsområdet.

Regnskabet viser en overførsel fra 2024 på 6.318 t. kr. Overførslen var markant højere end forventet, hvilket bl.a. skyldes overtagelsen af likvideringen af Landbrugets Kartoffelfond i 2023 på 2.450 t. kr. samt at avlen blev testet fri for ring- og brunbakteriose. For at holde et stabilt udgiftsniveau uden store udsving i Kartoffelafgiftsfonden valgte bestyrelsen at der skulle disponeres over midlerne fra Landbrugets Kartoffelfond over flere år.

De samlede tilskud i 2025 udgør 6.758 t. kr. mod budgetteret 8.268 t. kr. Det konstaterede underforbrug skyldes, at en række af tilskudsmodtagerne ikke fuldt ud har anvendt de bevilgede tilskud. Dette underforbrug udgør 97 t. kr. – Herudover er avlen i 2025 blev testet fri for ring- og brunbakteriose, hvorfor projektet *Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdommene ring- og brunbakteriose* hos SEGES Innovation P/S, ikke blev aktuelt at gennemføre i 2025. Projektet har derfor ikke anvendt deres tilskud på i alt 1.237 t. kr.

Ydermere endte produktionsafgifterne med at blive 268 t. kr. højere end budgetteret. Overførslen til 2026 ender på 6.103. Heraf udgør 5.927 udisponerede midler.

Årsagen til den store overførsel skal findes i et sammensurium af årsagsforklaringerne herover. Fonden vil fremadrettet have fokus på at udmønte midlerne, således store overførsler minimeres.

Fonden har i 2025 haft udgifter til fondsadministration på 120 t.kr. Hovedparten udgør revisionsudgifter på 107 t.kr. Herudover udgør tab på debitorer 5 t. kr. og 8 t. kr. til effektivvurdering. Fondens samlede udgifter udgør 6.878 t. kr.

Fondens anvendelse af midler i 2025

I 2025 er der gennemført 16 projekter med tilskud fra Kartoffelafgiftsfonden inden for hovedformålene: fremstødsforanstaltninger, forskning og udvikling, videnudveksling og sygdomsbekæmpelse. Det væsentligste hovedformål er forskning og udvikling, som udgør 62 pct. af fondens tilskud.

Regnskabet adskiller sig fra budgettet ved at være opdelt i en ordinær- og en klimapulje. Dette er gjort for at en klarhed over projekternes fordeling ift. Promilleafgiftsfonden for landbrug.

Kredsen af tilskudsmodtagere er bredt forankret i både offentlige og private vidensinstitutioner, virksomheder med udviklings- og forsøgsaktiviteter samt foreninger. De støttede projekter er omtalt i noterne til de supplerende oplysninger. I det følgende gennemgås tilskudsmodtagernes anvendelse af deres bevilgende tilskud.

SEGES Innovation P/S

SEGES Innovations samlede tilskud udgør 3.772 t.kr. fordelt på seks projekter. I forhold til den samlede bevilling på 5.084 t.kr. er der et underforbrug på 1.312 t. kr., hovedsageligt som følge af at projektet *Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdommene ring- og brunbakteriose* ikke er gennemført i 2025, da der ikke udbrød hverken ring- eller brunbakteriose i produktionen.

Danespo

Danespos samlede tilskud udgør 972 t.kr. fordelt på to projekter inden for videnudveksling og informationsaktioner og forskning og udvikling. Projekterne er gennemført som bevilget

Københavns Universitet

Københavns Universitets samlede tilskud udgør 588 t. kr. fordelt på et forskningsprojekt. I forhold til den samlede bevilling på 764 t. kr. Underforbruget skyldes især en projektførlængelse til 2026.

Aalborg Universitet

Aalborg Universitets samlede tilskud udgør 460 t. kr. fordelt på to forskningsprojekter.

Danmarks Kartoffelråd

Danmarks Kartoffelråds samlede tilskud udgør 230 t.kr. til et projekt inden for fremstødsforanstaltninger.

TystofteFonden

TystofteFondens samlede tilskud udgør 216 t. kr. til et projekt inden for videnudveksling og informationsaktioner.

BJ Agro

BJ Agros samlede tilskud udgør 210 t. kr. til et forskningsprojekt.

Smagens Unvers

Smagens Unvers' samlede tilskud udgør 160 t. kr. til et projekt inden for fremstødsforanstaltninger.

Danske Kartoffler

Det samlede tilskud udgør 150 t.kr. til ét projekt, som er gennemført som bevilget.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtrådt begivenheder, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Årlig status for aktiviteter og resultater af årets støttede aktiviteter

Fonden skal i henhold til administrationsbekendtgørelsen give en årlig status for aktiviteter og resultater af årets støttede projekter. I afsnittene ovenfor er der redegjort for antal bevilgede og gennemførte projekter samt den overordnede økonomi for de gennemførte projekter, herunder fordelingen på tilskudsmodtagere.

Tilskudsmodtagerne har indleveret en faglig afrapportering om de gennemførte projekter, som redegør for projektets leverancer, resultater og forventede effekter. I dette afsnit gives en overordnet faglig status for årets støttede projekter.

Projekterne lever i høj grad op til de mål, der er fastsat, og som fondsbestyrelsen har bevilget midler til. Tre fjerdedele (75 pct.) af projekterne har nået alle de leverancer, der var forventet ved projekternes start. Derudover angiver knap hver femte (19 pct.) af projektlederne, at deres respektive projekter har opnået de fleste af de forventede leverancer. Endelig vurderer 6 pct., at cirka halvdelen af de forventede leverancer er opnået, jf. figur 1. De 6 pct. svarer til et projekt. Selvsamme projekt har en godkendt projektforlængelse. Det forventes derfor, at de manglende aktiviteter vil blive gennemført i 2026.

Samlet set indikerer resultaterne, at projekterne i meget vid udstrækning har opfyldt deres forventede leverancer.

De støttede projekter er på baggrund af tilskudsmodtagernes afrapportering fagligt omtalt i noterne til de supplerende oplysninger. Der henvises til de supplerende noter som offentliggøres på fondens hjemmeside for yderligere oplysninger.

Fondens egenkontrol

Fonden skal i henhold til § 30 i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet udføre egenkontrol, der sikrer, at tilskudsforvaltningen er i overensstemmelse med de forvaltningsmæssige regler og principper, som beskrevet i Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning.

Fondens egenkontrol er beskrevet i et egenkontrolprogram. Resultatet af den udførte egenkontrol er opsummeret i en rapport for kalenderåret 2025. Den revisorattesterede rapport skal i henhold til § 30, stk. 5, indsendes til Landbrugsstyrelsen sammen med årsregnskabet. I ledelsesberetningen til årsregnskabet skal der redegøres for resultatet af den udførte egenkontrol. Det er i fondens egenkontrolrapport 2025 konkluderet, at fondens tilskudsforvaltning i 2025 i al væsentlighed har levet op til de forvaltningsretlige regler og principper som beskrevet i Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, samt landbrugsstøtteleven, administrationsbekendtgørelsen og øvrig lovgivning.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og administrator har dags dato behandlet og godkendt årsregnskab for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2025 for Kartoffelafgiftsfonden.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2025 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2025.

Det er vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Ledelsesberetningen indeholder endvidere efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold beretningen vedrører.

Årsregnskabet godkendes hermed.

København, den 22. maj 2026

Administrator

Thomas Weibeck

Bestyrelse

Kristian Møller Sørensen, formand

Kåre Lehmann Nielsen, næstformand

Bodil Jørgensen

Carl Heiselberg

Bjarne Hansen

Pia Hoff Hjorth

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen for Kartoffelafgiftsfonden

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Kartoffelafgiftsfonden for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2025, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Års-regnskabet udarbejdes efter bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2025 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2025 i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisoreres etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion. **Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen**
Fonden har som sammenligningstal til indtægter og udgifter, noter samt supplerende oplysninger medtaget godkendte budgetter. Budgetterne har, som det fremgår af årsregnskabet, ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af pro-mille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har

indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsrådets regler.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved driften af fonden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Dette indebærer, at vi vurderer risikoen for, at der er væsentlige regelbrud i de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, eller væsentlige forvaltningsmangler i de systemer og processer, som ledelsen har etableret. På grundlag af risikovurderingen fastlægger vi de afgrænsede emner, som vi skal udføre juridisk-kritisk revision eller forvaltningsrevision af.

Ved en juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed, om de dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved en forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de systemer, processer eller dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, understøtter skyldige økonomiske hensyn ved driften af fonden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet.

Vores revision af hvert udvalgt emne tager sigte på at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis som grundlag for en konklusion med høj grad af sikkerhed om det pågældende emne. Ved en revision kan der ikke opnås fuldstændig sikkerhed for at opdage alle regelbrud eller forvaltningsmangler. Da vi alene har udført juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af de udvalgte emner, kan vi ikke udtale os med sikkerhed om, at der ikke kan være væsentlige regelbrud eller væsentlige forvaltningsmangler på områder, der falder uden for de udvalgte emner.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, den 22. maj 2026

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33 96 35 56

Lars Ørum Nielsen, statsautoriseret revisor,

MNE-nr.: mne26771

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for perioden 1. januar – 31. december 2025 er udarbejdet i overensstemmelse med god regnskabsskik i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1329 af 2. december 2024 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde mv. inden for jordbrugsområdet.

Regnskabet er opstillet i Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris skabelon herfor.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Resultatopgørelsen

Indtægter

Indtægter fra produktionsafgifter indregnes i resultatopgørelsen på retserhvervelsestidspunktet i overensstemmelse med modtagne indberetninger.

Overført overskud fra tidligere år indregnes som indtægter i indeværende år, da det overførte overskud skal dække indeværende års aktiviteter.

Modtagne tilskud fra Promilleafgiftsfonden o.lign. indregnes i takt med at omkostningerne til de tilhørende tilskudsberettigede aktiviteter afholdes.

Udgifter

Bevilgede tilskud er udgiftsført i henhold til tilskudsberettigede omkostninger i indkomne tilskudsregnskaber for regnskabsåret. Tilskudsregnskaberne er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde mv. inden for jordbrugsområdet.

Fondsadministrationsomkostninger omfatter omkostninger ved administrationen af fonden, og indregnes i det regnskabsår de vedrører.

Balancen

Likvider

Likvide beholdninger omfatter almindelige bankindeståender.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Skyldige tilskud

Skyldige tilskud vedrører den andel af tilskudsmodtagers anvendte tilskud, som endnu ikke er udbetalt.

Periodeafgrænsningsposter (passiv)

Periodeafgrænsningsposter under passiver vedrører tilskud o. lign. modtaget i indeværende år, som vedrører efterfølgende budgetår.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser, herunder diverse kreditorer o.lign., måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Kartoffelafgiftsfonden - Regnskab 2025

	Budget 2025	Regnskab 2025	Relativ fordeling	Afvigelse	
Note	i 1.000 kr.	i 1.000 kr.	i %	i %	
INDTÆGTER:					
1	Overført fra forrige år	4.437	6.318	48,67	42,39
2	Produktionsafgifter	4.556	4.824	37,16	5,88
3	Promillemidler	1.815	1.745	13,44	-3,86
4	Særbevilling og anden indtægt	-	-	0,00	-
5	Renter	-	94	0,72	-
I. Indtægter i alt		10.808	12.981	100	20,11
UDGIFTER:					
Samlede tilskud fordelt på formål					
	Fremstødsforanstaltninger i alt	555	540	7,99	-2,70
	Forskning og udvikling i alt	4.468	4.215	62,37	-5,66
	Kvalitetsordninger i alt	-	-	0,00	-
	Rådgivning i alt	-	-	0,00	-
	Videnudveksling og informationsaktioner i alt	2.008	2.003	29,64	-0,25
14	Sygdomsforebyggelse i alt	-	-	0,00	-
	Sygdomsbekæmpelse i alt	1.237	-	0,00	-100,00
	Dyrevelværd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	-	-	0,00	-
6	Særlige foranstaltninger	-	-	0,00	-
	Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	-	-	0,00	-
II. Udgifter til formål i alt		8.268	6.758	100	-18,26
7 Fondsadministration					
8	Fondsadministration - Særpuljer	-	-	0,00	-
	Revision	80	107	89,17	33,75
	Advokatbistand	-	-	0,00	-
9	Effektvurdering	8	8	6,67	6,67
	Ekstern projektvurdering	3	-	0,00	-100,00
10	Øvrige godkendte administrationsudgifter	-	-	0,00	-
11	Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse	-	-	0,00	-
12	Tab på debitorer	-	5	4,17	-
III. Administration i alt		91	120	100	32,60
IV. Udgifter i alt		8.359	6.878		-17,71
13	Overførsel til næste år	2.450	6.103		
	Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	29	89		
	Heraf udisponerede midler	-	5.927		
	Overførsel af udisponerede midler i pct. af årets udgifter	-	86		
Supplerende oplysninger:					
Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere					
	SEGES Innovation	5.084	3.772	55,82	25,81
	Danespo	972	972	14,38	0,00
	Københavns Universitet	764	588	8,70	23,04
	Aalborg Universitet	467	460	6,81	1,50
	Danmarks Kartoffelråd	245	230	3,40	6,12
	Tystofte fonden	216	216	3,20	0,00
	BJ Agro	210	210	3,11	0,00
	Smagens Univers Aps	160	160	2,37	0,00
	Danske Kartoffler	150	150	2,22	0,00
V. I alt		8.268	6.758	100,00	18,26

Balance pr. 31. december 2025

Note	Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2025
Aktiver i alt		11.265
<i>Likvide midler:</i>		
Indestående i bank		9.512
<i>Debitorer:</i>		
Tilgodehavende promillemidler		1.745
Debitorer		8
Passiver i alt		11.265
<i>Skyldige tilskud</i>		
SEGES		2.189
Danespo		972
Københavns Universitet		588
Aalborg Universitet		460
Danmarks Kartoffelråd		230
Tystoftefonden		216
BJ Agro		210
Smagens Univers		32
Danske Kartoffler		150
Revision		107
Rambøll		8
Disponible midler:		
Overført fra forrige år		6.318
Årets resultat		-215
Overførsel til næste år		6.103

Kartoffelafgiftsfonden - Noter til regnskab 2025

Note 1. Overført fra forrige år

Der er en overførsel på 6.318 t.kr. fra 2024 til 2025 på baggrund af regnskab 2024 og øvrig intern ajourføring af budget 2025. En del af overførslen fra 2024 skyldes en særlig udbetaling af midler fra Landbrugets Kartoffelfonds likvidation.

Note 2. Produktionsafgifter

Kartoffelafgiftsfondens budget er baseret på bekendtgørelse om produktionsafgift på kartofler. Bekendtgørelsen har fire kategorier:

- 1) Virksomheder, der sorterer eller pakker læggekartofler og spisekartofler.
- 2) Virksomheder og kartoffelavlere, der sælger industri- og spisekartofler, der ikke forarbejdes i Danmark.
- 3) Forarbejdningsvirksomheder, som anvender kartofler af dansk avl til industriel forarbejdning i Danmark.
- 4) Fysiske eller juridiske personer, der sælger spisekartofler af egen avl eller avl fra nærliggende bedrifter, direkte til forbrugeren eller detailhandlen.

Den gældende afgiftssats, forventede mængde og samlede indtægt for hver gruppe er angivet nedenfor.

Produktionsafgifter	Budget 2025		Regnskab 2025	
	h.kg.	Indtægter kr.	h.kg.	Indtægter kr.
1. Læggekartofler - afgift 0,20 kr./hkg. Eksport og hjemmemarked (Kategori 1)	795.000	159.000	912.009	182.402
2. Spisekartofler - afgift 0,20 kr./hkg. Eksport (Kategori 2) Hjemmemarked (Kategori 1 og 4)	85.000 950.000	17.000 190.000	2.465 910.920	493 182.184
3. Industrikartofler - afgift 0,20 kr./hkg. Eksport (Kategori 2) Hjemmemarked (Kategori 3)	550.000 20.400.000	110.000 4.080.000	1.084.635 21.209.158	216.927 4.241.832
I alt	22.780.000	4.556.000	24.119.187	4.823.837

Note 3. Promillemidler

For 2025 har Promilleafgiftsfonden for landbrug bevilget et tilskud på 1.815 t.kr. Promilleafgiftsfonden bevilligede 1.403 t.kr. i den ordinære pulje, og 412 t.kr. i klimapuljen.

Promillemidler	Budget 2025	Regnskab 2025
	1.000 kr.	1.000 kr.
Fremstødsforanstaltninger i alt	0	0
Forskning og udvikling i alt	1.129	1.061
Kvalitetsordninger i alt	0	0
Rådgivning i alt	0	0
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	686	684
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024 i alt	0	0
Særlige foranstaltninger	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0
Tilskud fra Promilleafgiftsfonden i alt	1.815	1.745

Note 4. Særbevilling og anden indtægt

Ingen bemærkninger.

Note 5. Renter

Renteindtægterne udgør 94 t. kr.

Note 6. Særlige foranstaltninger

Ingen bemærkninger.

Note 7. Fondsadministration

Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle administration varetages af Landbrug & Fødevarer. Udgifterne udgør 390 t.kr., som er finansieret af afkast fra kapitaldepot tilhørende Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler.

Note 8. Fondsadministration - særpuljer

Ingen bemærkninger.

Note 9. Effektvurdering

Fonden har anvendt 8 t. kr. på effektevaluering.

Note 10. Øvrige godkendte administrationsudgifter

Ingen bemærkninger

Note 11. Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse

Bestyrelsen modtager ikke honorar eller befordringsgodtgørelse.

Note 12. Tab på debitorer

Tab på debitorer udgør 5 t. kr. fordelt på to debitorer, som enten er ophørt eller er tvangsopløst.

Note 13. Overførsel til næste år

Som det fremgår af note 1. vedr. overførslen fra 2024 skyldes en stor del af den ekstraordinære høje overførsel at Kartoffelafgiftsfonden i 2024 modtog en særindtægt fra Landbrugets Kartoffelfond som følge af deres likvidation. For at holde et stabilt udgiftsniveau uden store udsving i Kartoffelafgiftsfonden valgte bestyrelsen at der skulle disponeres over midlerne fra Landbrugets Kartoffelfond over flere år. Herudover er der ikke konstateret ring- eller brunbakteriose, hvorfor de 1.237 t. kr. ikke er anvendt. Der er ligeledes projektførlænget 176 t. kr. til 2026. Ydermere blev indtægterne fra produktionsafgifterne højere end antaget ved budgetlægningen. Disse årsager udgør i et sammensurium forklaringen bag den høje overførsel til 2026. Fonden vil fremadrettet have fokus på at udmønte midlerne, så store overførsler minimeres.

Note 14. Sygdomme

Fonden har afsat 1.237 t.kr. til erstatning til kartoffelavlere ved tab forårsaget af udbrud af ring- og brunbakteriose. Da der ikke har været konstateret et udbrud af ring- og brunbakteriose i 2025, så er midlerne ikke anvendt.

Note 15. Fordeling af tilskud/tilsagn på strategiske mål

Projektlederne har mulighed for at angive flere strategiske mål under det samme projekt, hvorfor det totale antal af projekter herunder ikke stemmer overens med antallet af projekter med tilsagn.

Indsatsområde	Antal projekter
Styrkelse af konkurrenceevnen ved forbedring af kvalitet og udbytte gennem effektivisering af avlen	6
Fremme af en klima- og miljømæssig forsvarlig og bæredygtig produktion	9
Udvikling af metoder og viden, der kan forbedre avlernes driftsledelse	2
Udvikling af avlssystemer og produkter	3
Formidling af information til avlere og forbrugere, herunder afsætningsfremme	5
Total	25

Note 16. Hovedformål

Regnskab 2025 er lavet i den skabelon Fondstilsynet har stillet til rådighed. Skabelonen afviger fra den skabelon der var aktuel da budget 2025 blev udarbejdet. Dette har medført at nogle projekter er indsat under nyt hovedformål. Det ændrer ikke på budgettal eller hjemmel. Projekterne der vedrører er markeret med * i de supplerende oplysninger. Supplerende oplysninger er delt op i hhv. ordinær og klima. Dette er for at tydeliggøre de projekter, hvor der er søgt om medfinansiering fra Promilleafgiftsfonden for landbrugs klimapulje.

Supplerende oplysninger - Regnskab 2025 - Ordinær

Beløb i 1000 kr.	Budget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege
VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere			
SEGES Innovation i alt	4.636	3.332	
Forskning og udvikling			
1 Nye sorter til produktion af kartoffelstivelse*	775	775	§16
2 Forebyggelse af kartoffelskimmel	678	672	§16
3 Fremtidens vækststandsning og ukrudtsbekæmpelse i kartofler	646	590	§16
Forskning og udvikling i alt	2.099	2.037	
Videnudveksling og informationsaktioner			
4 Koordinering og vidensformidling af dyrkningsstrategier i kartofler	1.300	1.295	§6
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	1.300	1.295	
Sygdomsbekæmpelse			
5 Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdommene ring- og brunbakteriose	1.237	-	§26
Sygdomsbekæmpelse i alt	1.237	-	
Danespo A/S i alt			
Videnudveksling og informationsaktioner			
6 Genbank for bevaring af genomiskeresourcer til kartoffelforædling	492	492	§6
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	492	492	
Forskning og udvikling			
7 Udvikling og implementering af markør-assisteret selektion for skimmelresistens til at fremme udviklingen af nye kartoffelsorter med holdbar skimmelresistens	480	480	De minimis
Forskning og udvikling i alt	480	480	
Danmarks Kartoffelråd i alt			
Fremstødsforanstaltninger			
8 Viden og formidling af kartofflen som en nærende og klimavenlig knold	245	230	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	245	230	
TystofteFonden i alt			
Videnudveksling og informationsaktioner			
9 Udvikling og vedligeholdelse af den danske kerneplantesamling for kartofler	216	216	§6
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	216	216	

Supplerende oplysninger - Regnskab 2025 - Ordinær

Beløb i 1000 kr.	Budget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtterege
BJ Agro ApS	210	210	
Forskning og udvikling i alt			
10 Sortsafprøvning af forarbejdningskartofler (pommes-frites, chips og pulver), samt baby-, bage- og spiseproduktion i et dansk kvalitets marked.	210	210	De minimis
Forskning og udvikling i alt	210	210	
Smagens Univers Aps i alt	160	160	
Fremstødsforanstaltninger			
11 Kartoffel Akademiet - Smag af Kartoffler	160	160	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	160	160	
Danske Kartoffler i alt	150	150	
Fremstødsforanstaltninger			
12 Informations- og PR-kampagne	150	150	§18
Fremstødsforanstaltninger i alt	150	150	
I alt	8.268	6.758	

Supplerende oplysninger - Regnskab 2025 - Klima

Beløb i 1000 kr.	Budget 2025	Regnskab 2025	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere			
Københavns Universitet i alt	764	588	
Forskning og udvikling			
13 Markør fri Cis-genese i kartoffel som forædlingsteknik af NGT2 planter*	764	588	§16
Forskning og udvikling i alt	764	588	
Aalborg Universitet i alt	467	460	
Forskning og udvikling			
14 Rettidig omhu – skimmelresistente kartofler med cisgenetisk pyramidiserede R-gener*	367	360	§16
15 Vedligeholdelse af Maspotpopulationen 2025– en genetisk ressource til fremtiden*	100	100	§16
Forskning og udvikling i alt	467	460	
SEGES Innovation i alt	448	440	
Forskning og udvikling			
16 Nedsættelse af kartoffelproduktionens klima- og miljøpåvirkning	448	440	§16
Forskning og udvikling i alt	448	440	

Kartoffelafgiftsfonden - Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår

	Regnskab 2021	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Regnskab 2024	Regnskab 2025
INDTÆGTER:					
Overført fra forrige år	1.884	2.582	3.055	1.713	6.318
Produktionsafgifter	4.974	3.946	4.566	4.589	4.824
Promillemidler	2.736	3.161	1.448	1.670	1.745
Særbevilling og anden indtægt	0	0	0	2.450	0
Renter	-37	-36	119	179	94
I. Indtægter i alt	9.557	9.653	9.188	10.602	12.981
UDGIFTER:					
Samlede tilskud fordelt på formål					
Fremstødsforanstaltninger i alt	437	370	819	265	540
Forskning og udvikling i alt	5.826	4.422	5.745	3.039	4.215
Kvalitetsordninger i alt	479	0	0	0	0
Rådgivning i alt	130	1.528	691	803	0
Videnudveksling og informationsaktioner i alt	0	0	0	0	2.003
Sygdomsforebyggelse i alt	0	161	92	0	0
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0	74	0
Dyrevelfærd jf. BEK nr. 1290 af 28/11/2024	0	0	0	0	0
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	0	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer	0	0	0	0	0
II. Udgifter til formål i alt	6.872	6.481	7.347	4.181	6.758
Fondsadministration					
Fondsadministration - Særpuljer	0	0	0	0	0
Revision	86	96	105	112	107
Advokatbistand	0	0	0	0	0
Effektvurdering	0	0	0	7	8
Ekstern projektvurdering	0	0	8	4	0
Øvrigt godkendte administrationsudgifter	0	0	0	0	0
Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse	2	9	0	0	0
Tab på debitorer	16	13	0	-20	5
III. Administration i alt	104	117	113	103	120
IV. Udgifter i alt	6.976	6.598	7.460	4.284	6.878
Overførsel til næste år	2.581	3.055	1.729	6.318	6.103
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	37%	46%	23%	147%	89%
Heraf udisponerede midler	2.581	2.806	1.713	6.318	5.927
Overførsel af udisponerede midler i pct. af årets udgift	37%	43%	23%	147%	86%
Supplerende oplysninger:					
Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere					
SEGES Innovation P/S	1.865	2.379	3.893	2.271	3.772
Aalborg Universitet	203	0	651	890	460
Aarhus Universitet	686	248	841	0	0
Danespo	615	659	645	755	972
Food Organisation of Denmark	0	0	339	0	0
BJ-Agro Aps	110	176	259	0	210
Andels-kartoffelmelsfabrikken Sønderjylland	0	227	239	0	0
Danske Kartoffler	122	180	180	150	150
Danmarks Kartoffelråd	156	190	150	115	230
Smagens Univers	0	0	150	0	160
KMC	1.254	933	0	0	0
Københavns Universitet	603	646	0	0	588
AKV Langholt	787	564	0	0	0
Tystoftefonden	150	203	0	0	216
Innovationscenter for Økologisk Landbrug	202	76	0	0	0
Velas Samsø	85	0	0	0	0
Kulinarisk Sydfyn	34	0	0	0	0
Frugtformidlingen	0	0	0	0	0
Økologisk Landsforening	0	0	0	0	0
Food Innovation House	0	0	0	0	0
Madkulturen	0	0	0	0	0
Diverse tilskudsmodtagere (u. t.kr. 100)	0	0	0	0	0
I alt	6.872	6.481	7.347	4.181	6.758

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Bodil Jørgensen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: b2233a4d-412b-40fd-b5ee-b7b4d0671395

IP: 130.226.xxx.xxx

2026-05-22 14:48:15 UTC

Lars Ørum Nielsen

DELOITTE STATS-AUTORISERET REVISIONSPARTNERSELSKAB

CVR: 33963556

Statsautoriseret revisor

Serienummer: 78a53711-49cc-46cb-95d5-88acad645078

IP: 163.116.xxx.xxx

2026-05-23 17:56:01 UTC

Bjarne Sigvardt Hansen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 5995bc11-71f9-4e4f-abbf-a2261db6f473

IP: 87.49.xxx.xxx

2026-05-24 12:38:44 UTC

Kåre Lehmann Nielsen

Næstformand

Serienummer: c1723638-7be4-4c35-a677-606d0489f3c2

IP: 212.10.xxx.xxx

2026-05-25 11:35:27 UTC

Kristian Møller Sørensen

Formand

Serienummer: 29e94113-f552-48b7-8cc7-5294d6357911

IP: 77.68.xxx.xxx

2026-05-25 13:04:45 UTC

Thomas Weibeck

LANDBRUG & FØDEVARER F.M.B.A. CVR: 25529529

Administrator

På vegne af: Kartoffelafgiftsfonden

Serienummer: 3548d891-26a1-4997-ae07-0ca4d074e0df

IP: 130.227.xxx.xxx

2026-05-26 09:01:46 UTC

Penneo dokumentnøgle: 1BLZ2-U4FAW-HEQOH-SCRLF-BF22A-SA97K

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Pia Hoff Hjorth

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 8b4d2dce-f982-4aa7-953a-b829b37c71a3

IP: 85.218.xxx.xxx

2026-05-26 17:14:46 UTC

Carl Detlef Heiselberg

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 36d3e01b-e02d-46db-9c20-962103cf6bd3

IP: 62.66.xxx.xxx

2026-05-27 05:48:55 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

Supplerende noter - Ordinær

Projekt nr. 1: Nye sorter til produktion af kartoffelstivelse*

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation

Projektets formål

Formålet er at forbedre dyrkningssikkerheden og nettoudbyttet ved produktion af stivelseskartofler ved at afprøve sorters dyrkningsegenskaber, kvælstof- og kaliumoptimum, resistens overfor sygdomme samt lageregenhed på forskellige jordtyper og nedbørsforhold.

Projektets aktiviteter

Projektet har i 2025 omfattet fire arbejdsplaner med fokus på sortsvurdering, gødningsoptimering og sygdomsresistens i stivelseskartofler.

Arbejdsplan 1: N-optimum i stivelsesorter på vandet jord

Der er gennemført sortsvurdering med 10 stivessorter på vandet jord på lokaliteter i Nord- og Midtjylland samt Sønderjylland. I Nord- og Midtjylland blev der afprøvet fire kvælstofniveauer, mens forsøget i Sønderjylland blev gennemført med ét niveau. For alle sorter er der målt knoldudbytte, stivelsesindhold og stivelsesudbytte samt registreret modenhed, knoldkvalitet og sygdomsforekomst. I forsøgene med flere kvælstofniveauer er der beregnet de økonomiske optimale kvælstofniveauer pr. sort. Resultaterne danner grundlag for fastlæggelse af kvælstofnormer og bidrager til reduceret miljø- og klimabelastning ved korrekt anbefaling af gødningsniveau til de respektive sorter.

Arbejdsplan 2: Afprøvning af stivessorter på uvandet jord

Der er etableret to uvandede sortsvurderinger med 10 sorter i Nordjylland og på Djursland med fokus på udbytte og tørketolerance. I forsøget indgik ekstra kaliumtilførsel i udvalgte forsøgsled for at undersøge kaliumoptimum på uvandede jorde. For alle sorter er der målt udbytte, stivelsesindhold og knoldkvalitet.

Arbejdsplan 3: Opformering af læggekartofler

For at sikre ensartet læggemateriale til sortsvurderingerne er der opformeret læggekartofler af nye sorter på én lokalitet. I 2025 er der opformet 12 sorter med henblik på sortsvurdering i 2026.

Arbejdsplan 4: Test for modtagelighed over for kartoffelskimmel

Stivessorterne er afprøvet i ubehandlede småparceller i et trap nursery system for at vurdere sorternes modtagelighed over for kartoffelskimmel. Der er lavet sygdomskurver, og resultaterne er anvendt i afrapportering og sortsinformation.

Samlet set har fondens finansiering understøttet et målrettet forsøgsarbejde, som styrker vidensgrundlaget for sortvalg, gødningsstrategier og sygdomsforebyggelse i dansk stivelseskartoffelproduktion.

Projekt nr. 2: Forebyggelse af kartoffelskimmel

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation

Projektets formål

Formålet er at sikre muligheden for fortsat at kunne bekæmpe kartoffelskimmel og dermed producere kartofler til stivelsesproduktion over de næste 5-10 år ved at kombinere virkemekanismer i svampemidler med resistente sorter.

Projektets aktiviteter

I bevillingsåret har projektet haft fokus på udvikling og afprøvning af bæredygtige strategier til bekæmpelse af kartoffelskimmel under ændrede rammevilkår for anvendelse af fungicider. Arbejdsplan 1 og 5 blev ikke bevilliget og er derfor ikke gennemført.

AP 2. Skimmelstrategi i sorter med høj resistens

Der er gennemført forsøg med nye stivessorter med høj skimmelresistens med henblik på at bevare sorternes resistens og samtidig, men i mindre grad end tidligere, reducere fungicidforbruget. I 2025 blev der anlagt to forsøg på to lokaliteter med fem behandlingsled, hvor der bl.a. blev arbejdet med forskellige starttidspunkter for første behandling og varierende doseringer samt strategier uden anvendelse af TFA-midler.

AP 3. Nye skimmelstrategier til forebyggelse og bekæmpelse i praksis

Som følge af færre tilgængelige aktivstoffer er der i 2025 gennemført forsøg med nye anti-resistensstrategier baseret på kombinationer af svampemidler med forskellige virkemekanismer. Ét forsøg med otte behandlingsled blev anlagt på to

lokaliteter, hvor både faste og behovsbestemte doseringer samt kombinationer med biologiske og alternative midler blev afprøvet.

AP 4. Kombination af kurative fungicider og sortsresistens

Der er gennemført demonstrationsstribeforsøg med fokus på anvendelse af kurative fungicider i kombination med resistente sorter som alternativ til forebyggende strategier. Forsøgene blev udført på to lokaliteter med seks sorter og flere bekæmpelsesstrategier baseret på gentagne behandlinger med bl.a. cymoxanil og propamocarb i varierende doseringer.

Alle forsøg er afrapporteret i Landsforsøgene, og resultaterne er formidlet gennem faglige præsentationer og artikler målrettet kartoffelproducenter og rådgivere.

Projekt nr. 3: Fremtidens vækststandsning og ukrudtsbekæmpelse i kartofler

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation

Projektets formål

Formålet er at udvikle og teste effektive metoder til vækststandsning, som dels sikrer høj og stabil produktion af læggekartofler og brugskartofler uafhængig af fremtidens tilgængelighed af herbicider, samt øget fokus på reduktion af pesticidbelastning ved implementering af ikke-kemiske metoder. Dette sker gennem praksisnære forsøg, og formidling af fordele og ulemper af alternative metoder til erhvervet og primærproduktionen.

Projektets aktiviteter

Projektet har i 2025 gennemført en række aktiviteter med fokus på udvikling, afprøvning og dokumentation af alternative metoder til vækststandsning af kartofler samt vurdering af risiko for sygdomsspredning ved mekanisk vækststandsning.

I arbejdsplanen 1 er der etableret én forsøgsserie, gennemført på forsøgsarealerne i Arnborg og Dronninglund, hvor der er udført mekanisk, termisk og kemisk vækststandsning af læggekartofler. Demonstrationsforsøget omfattede tre sorter (Kuras, Allstar og Folva), hvor mere end samlet 15 behandlinger blev afprøvet i de to forsøg, herunder Crown Crusher, Envodan fladebrænder, kombinationer af pelargonsyre og pyraflufen, samt nye teknologier som CropZone og rodunderskæring. Behandlingerne er sammenlignet med gældende standardmetoder.

Med samme formål blev der gennemført praksisnære afprøvninger hos flere kartoffelavlere, hvor forskellige vækststandsningstrategier blev testet på større produktionsarealer med udgangspunkt i avlernes egne redskaber og arbejds-gange.

I arbejdsplanen 2 er der i demonstrationsforsøgene i Arnborg og Dronninglund undersøgt risikoen for spredning af sortbønsyge ved forskellige vækststandsningstrategier, herunder kemiske, mekaniske, termiske og kombinerede behandlinger. Planter inficeret med sortbønsyge blev forud for vækststandsning placeret i starten af udvalgte forsøgsled/-striber, hvorefter der er potentiel risiko for sygdomsoverførsel til ikke-inficerede planter senere i striben. Døtreknoldene er efterfølgende oplagret med henblik på sygdomsbedømmelse og videre forsøgsafprøvning i 2026.

Projekt nr. 4: Koordinering og vidensformidling af dyrkningsstrategier i kartofler

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation

Projektets formål

Projektets formål er at sikre en fortsat dyrkningsikkerhed og vækst i dansk kartoffelproduktion ved at koordinere forsøg og formidle viden fra ind- og udland, specielt indenfor forebyggelse af kartoffelskimmel.

Projektets aktiviteter

I bevillingsåret har projektet haft fokus på formidling af ny viden, koordinering af anvendelsesorienterede forsøg samt styrkelse af den nationale indsats for forebyggelse af kartoffelskimmel.

AP 1 – Formidling af nyeste viden fra ind- og udland

SEGES Innovation har deltaget i internationale kartoffelfaglige møder og netværk med henblik på at indsamle ny viden om aktuelle problemstillinger og dyrkningsstrategier i kartoffelproduktionen. Deltagelsen har bidraget til videndeling og styrkelse af internationale samarbejder. Den indsamlede viden er formidlet til danske rådgivere og avlere gennem præsentationer og faglige artikler.

AP 2 – Landsforsøgene i kartofler

Projektet har koordineret og afrapporteret de anvendelsesorienterede Landsforsøg i kartofler i samarbejde med stivelsesfabrikker, lokale rådgivningsenheder, forsøgsenheder og Teknologisk Institut. Aktiviteterne har omfattet planlægning,

Kartoffelafgiftsfonden

koordinering og faglig sammenfatning af forsøgsresultater. Derudover er der afholdt en kartoffelworkshop for forskere og rådgivere med fokus på videndeling og erfaringsudveksling.

AP 3 – Ad hoc problemstillinger

Der er løbende håndteret akut opståede problemstillinger i kartoffelproduktionen, herunder vedrørende skadegørere, næringsstofmangel og sygdomme. Aktiviteterne har omfattet mindre analyser, litteratursøgninger samt hurtig formidling af viden via faglige artikler og informationsmateriale.

AP 4 – Vækststimuleringsmidler i kartoffelproduktionen

Aktiviteterne i denne arbejdsopgave er ikke gennemført i bevillingsåret, da der ikke forelå tilstrækkelig ny viden til en relevant workshop, og indsatsen i stedet blev prioriteret til den nye kvælstofregulering.

AP 5 – Varslingsmøder og registreringsnet for kartoffelskimmel

Projektet har bidraget til drift og vedligeholdelse af det nationale registreringsnet for kartoffelskimmel i samarbejde med Aarhus Universitet. Aktiviteterne har omfattet daglig opdatering af registreringer i vækstsæsonen samt koordinering af ugentlige onlinemøder om kartoffelskimmel, bladplet og cikader.

AP 6 – Implementering af dansk og europæisk handlingsplan for forebyggelse af kartoffelskimmel

Der er arbejdet med udformning og koordinering af en national handlingsplan for forebyggelse af kartoffelskimmel i tæt samspil med europæiske initiativer. Aktiviteterne har omfattet dialog med myndigheder, deltagelse i nationale og internationale fora samt løbende formidling af viden til rådgivere og erhverv.

Projekt nr. 5: Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdomme ring- og brunbakteriose

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation

Projektets formål

Formålet er at sikre kartoffelavleren mod store tab som følge af uforsættelig indslæbning af ring- og brunbakteriose på bedriften ved at yde en delvis kompensation til kartoffelavlere for et opgjort tab i forbindelse med konstatering af ring- og brunbakteriose på bedriften samt at sikre muligheden for tegning af ekstra forsikring i tillæg hos forsikringselskaber.

Projektets aktiviteter

Arbejdsopgave 1. Fastlæggelse af erstatningens størrelse ved fund af ring- og brunbakteriose

I tilfælde af konstateret smitte hos en avler kan der søges erstatning for tab i forbindelse med, at kartoflerne sælges til en lavere pris. Der anmodes kun om konsulentbistand fra SEGES i tilfælde af fund af ring- eller brunbakteriose. SEGES orientere Kartoffelafgiftsfondens sekretariat, når alle knoldprøver er færdiganalyseret.

Projekt nr. 6: Genbank for bevaring af genomiskeresourcer til kartoffelforædling

Tilskudsmodtager: Danespo A/S

Projektets formål

Vedligeholdelse og udvikling af genbank, bestående af genetiske ressourcer med vigtige agronomiske egen-skaber, hos Danespo A/S som forædlingsbase for udviklingen af nye sorter til at understøtte den danske kartoffelproduktion og industri.

Projektets aktiviteter

AP1: Vedligeholdelse af genetiske ressourcer i genbanken (Fig. 1)

AP1.1: Vedligehold og anvendelse af genetiske ressourcer i drivhuset

Genetiske ressourcer i aktiv anvendelse som krydsningsforældre, gamle historiske navnesorter, og in vitro materiale til fornyelse, er dyrket i et insekt-sikret drivhus i 2025.

AP1.2: Vedligehold og fornyelse af den passive in vitro beholdning

Genetiske ressourcer der ikke er i aktiv anvendelse i forædlingen er vedligeholdt in vitro hver 3 mdr. Ud fra deres alder i den nuværende beholdning samt visuelle tegn på degeneration er enkelte genetiske ressourcer udvalgt til den løbende fornyelse af kulturer gennem en drivhus rotation.

AP1.3: Meristem oprensning

Alle genetiske ressourcer føres via en meristem oprensning ind i in vitro beholdningen for at sikre sundheden af denne.

AP2: Indføring af nye genetiske ressourcer i genbanken

Kartoffelafgiftsfonden

Nye genetiske ressourcer fra EU indføres løbende i genbanken for at bevare relevansen og fremme di-versiteten af vigtige agronomiske egenskaber i beholdningen. Før at de indføres laves en meristem op-rensning for at sikre sundheden af beholdningen. Efterfølgende dyrkes materialet i drivhuse og testes her, på lige fod med det resterende forædlingsmateriale, for virus.

AP3: Bidrag til bevaringen af gamle nordiske kartoffelsorter og udveksling af genetiske ressourcer med udenlandske institutioner

I marken dyrkes der et mindre udvalg af 13 gamle sorter med henblik på udsendelse til museer og private, således at der hvert år forefindes en lille mængde læggemateriale til udlevering. Der tages aktivt kontakt til en række frilandsmuseer med en liste over det aktuelle udvalg. Der udsendes typisk sorter til 10-15 frilandsmuseer hvert år.

Projekt nr. 7: Udvikling og implementering af markør-assisteret selektion for skimmelresistens til at fremme udviklingen af nye kartoffelsorter med holdbar skimmelresistens

Tilskudsmodtager: Danespo A/S

Projektets formål

Det primære formål med det ansøgte projekt er at fremme udviklingen af nye kartoffelsorter med holdbar skimmelresistens hos Danespo A/S til at understøtte en udfasning af det nuværende fungicid forbrug i produktionen.

Projektets aktiviteter

AP1: Listen med KASP markører og de koblede Rpi gener er blevet opdateret.

AP2-1: Der er i 2025 udvalgt et nyt diversitetspanel til dyrkning i marken.

AP2-2: Diversitetspanelet er blevet fænotypet i marken i forhold til fænotypisk resistens mod P. infestans.

AP2-3: Diversitets panelet er blevet sendt til genotypning.

AP2-4: Data håndteringen foregår løbende når data for genotypningen er klar.

AP2-5: GWAS udføres også løbende efterhånden som AP2-4 er udført.

AP3: Eksisterende markører er blevet testet på et udsnit af panelet.

AP4-1: Dette arbejde foregår også løbende.

AP4-2: igen foregår dette løbende, også fordi markør og gen kan afkobles (falsk positive og falsk negative)

AP4-3: Når markørerne er testet udvælges de mest sikre og effektive til videre brug.

AP5-1: 1. års kloner lagt i skimmelforsøget høstes ind, hvis de har udvist resistens imod skimmel.

AP5-2: Der er søgt efter skimmel resistens markører i aktuelle genotyper, ved hjælp af KASP genotypning.

Projekt nr. 8: Viden og formidling af kartoflen som en nærende og klimavenlig knold

Tilskudsmodtager: Danmarks Kartoffelråd

Projektets formål

Danmarks Kartoffelråd (DK) formidler viden om kartoflen som en nærende og klimavenlig knold. Projektet omfatter en række dele, som fortæller kartoflens historie, egenskaber og betydning i hverdagsmad og gourmet

Projektets aktiviteter

Danmarks Kartoffelråds to største pakker i 2025:

Kartoffelambassadøren - Kartoffelrådet udpeger årets kartoffelambassadør, som er en i offentligheden kendt person, der kan virke for omtalen af kartoflen. I 2025 var det kok og influencer Rasmus Krarup Jensen samt siden Michelin-kok og leder af Culinary Institute Per Mandrup

Den anden store pakke er "Tour de Kartoffel", hvor repræsentanter for DK som museumsinspektør Bettina Buhl, Det grønne Museum, og kokken Umut Sakarya har medvirket i eller skabt events ved dyrskuer og Food Festivals

Fonden har medfinansieret med kroner 365.000

Projekt nr. 9: Udvikling og vedligeholdelse af den danske kerneplantesamling for kartofler

Tilskudsmodtager: TystofteFonden

Projektets formål

TystofteFonden har gennem kalenderåret 2025 vedligeholdt den danske kerneplantesamling af kartofler. På basis af kerneplanterne er der produceret miniplanter til produktion af mini-knolde ved Gartneriet Elmegaard Andersen, Agersø.

Projektets aktiviteter

Kartoffelafgiftsfonden

Arbejdsplan 1: Udvikling af den danske kerneplantesamling for kartofler.

Tre nye sorter blev anmeldt til kerneplantesamlingen i februar 2025. To af sorterne, Aveline og Avamond, blev modtaget som mikroplanter fra Holland, og indgik dermed direkte i kerneplantesamlingen. Den tredje sort, forædlerbetegnelse 165221, blev modtaget som knolde, lagt til spiring og efter meristemskæring regenereret som kerneplanter. Af denne blev fire miniplanter fremsendt til Scottish Agricultural Science Agency (SASA) mhp. sygdomsanalyse. Indtil tilbagemelding fra SASA holdes kerneplanterne af denne sort i karantæne, adskilt fra kerneplantesamlingen.

I december måned 2025 blev anmeldt 18 nye sorter til kerneplantesamlingen. Generelt er der i nye sorter et stærkt øget fokus på resistens mod kartoffelskimmel, da fungicider til effektiv bekæmpelse af denne sygdom bliver ramt af lovbestemte begrænsninger til kommende sæson. Disse sorter er i proces med regenerering mhp. at fremsende planter til sygdomsanalyse ved SASA.

I oktober 2025 blev seks nye sorter indlemmet i kerneplantesamlingen efter positivt analyseresultat fra SASA: Peluna, Wafia, 182024, 14-NKJ-7, 14-NKR-2, og 14-NKT-3.

Gennem 2025 er seks sorter blevet afmeldt kerneplantesamlingen: Darling, Frig, Hanna, Sig-num, 14-NKJ-7, og 14-NKT-3.

Arbejdsplan 2: Vedligeholdelse af den danske kerneplantesamling for kartofler.

Kerneplantesamlingen er gennem 2025 blevet vedligeholdt gennem fire regenereringer af 115 sorter. For hver regenerering produceres 4 nye kerneplanter. Dermed er gennem 2025 produceret i alt 1840 kerneplanter for at vedligeholde kerneplantesamlingen.

Arbejdsplan 3: Administration af den danske kerneplantesamling.

TystofteFonden vedligeholder oversigten over kerneplantesamlingen. Samlingen fremgår af en oversigt på TystofteFondens hjemmeside <https://www.tystofte.dk/sorter-status/kerneplante-kollektion/>. Oversigten opdateres løbende, seneste version dateret d. 28. januar 2026.

Oversigten viser at der pr. d.d. er 108 sorter registreret med status 'Optaget' i kerneplantesamlingen. Disse sorter kan rekvireres af virksomhederne. Oversigten viser også ejerskabet af sorterne. Dette angiver den virksomhed der har eneret mht. koordinering af opformering i Danmark (plantenyhedsbeskyttelse). Nogle sorter er angivet som 'Fri'. Disse sorter kan bestilles af alle opformerende virksomheder.

Projekt nr. 10: Sortsafprøvning af forbejdningkartofler (pommes-frites, chips og pulver), samt baby-, bage- og spiseproduktion i et dansk kvalitets marked.

Tilskudsmodtager: TystofteFonden

Projektets formål

Projektet har til formål at teste de forskellige sorters opførsel og potentiale ud fra forskellige parametre under lokale danske forhold, dyrket under samme forhold.

Projektets aktiviteter

I samarbejde med sortsrepræsentanterne er der udvalgt 25 sorter som blev testet i Hovborg. Dette projekt er en uvildig afprøvning, hvor læggematerialet opformeres samme sted for at sikre en korrekt sammenligning og gøre de indsamlede data mere repræsentative. Forsøget sikrer ensartede dyrkningsbetingelser, da læggematerialet opformeres og lagres under samme forhold, og sortssammenligningen altid sker i samme mark. Hvert år modtages nyt læggemateriale som opformeret og lagre til forsøg i 2026. Derved kan de enkelte års resultater sammenlignes på tværs af årene. Forsøget er anlagt i et 100 % randomiseret mønster med 4 gentagelser. På Lammefjorden og Vildmosen er der udlagt en demonstrationsmark med i alt 51 spise- og proceskartofler. Formål med DEMO-markerne at sikre en tættere kontakt til avlerne og især demonstrere de forskellige sorters potentialer i forhold til skindfinish og udseende på disse jordtyper. I 2025 er alle sorterne på Lammefjorden høstet og der er lavet en udbytte- og kvalitetsopgørelse.

I parcellforsøget i Hovborg er hver parcell blevet målt og vejlet i de forskellige størrelsessorteringer. En repræsentativ del af prøven er blevet kontrolleret for almindelig skurv, pulverskurv, sclerotier, og til sidst skåret for rust.

Resultaterne fra forsøget vil være tilgængelige på BJ-Agros hjemmeside medio december, og vil blive rundsendt til diverse interessenter. De bliver også præsenteret på diverse avlermøder hen over vinteren 2025/26.

Projekt nr. 11: Kartoffel Akademiet - Smag af Kartoffler

Tilskudsmodtager: Smagens Univers Aps

Projektets formål

Kartoffelafgiftsfonden

Formålet med "Kartoffel Akademiet - Smag af Kartoffler" er at øge bevidstheden og forståelsen for kartofflens kulinariske -, sundheds- og miljømæssige fordele blandt danske forbrugere.

Projektets aktiviteter

Beskrivelse af gennemførte aktiviteter

Projektet Kartoffel Akademiet – Smag af Kartoffler har haft til formål at styrke kartofflens anvendelse og synlighed i både professionelle køkkener og blandt børn og unge gennem gastronomi, læring og formidling. Projektet er gennemført med fokus på to centrale arbejdsopgaver: Kartoffelprisen 2025 og Kartoffelspiren 2025, som begge er realiseret fuldt ud og suppleret med ekstra formidlingsaktiviteter. Kartoffelafgiftsfondens medfinansiering har haft direkte betydning for gennemførelsen af disse aktiviteter.

Arbejdsopgave 1: Kartoffelprisen 2025 – national gastronomisk konkurrence

Kartoffelprisen blev afholdt søndag den 19. oktober som en national gastronomisk konkurrence med kartofflen som hovedingrediens. Formålet var at inspirere og udfordre danske kokke til at arbejde innovativt med kartofler og dermed styrke kartofflens gastronomiske position.

Der blev udarbejdet et samlet konkurrenceoplæg med klare rammer og bedømmelseskriterier, og konkurrencen blev udviklet som en finale, hvor deltagerne præsenterede tre-retters menuer med kartofflen som gennemgående element. Et fagligt stærkt dommerpanel bestående af repræsentanter fra toprestauranter, gastronomisk fagkundskab, kulturformidling og fødevarer kommunikation (Yes Le Lay, Daniel McBurnie, Bettina Buhl, Jens Peter Kolbeck, Umut Sakarya og Per Mandrup) sikrede høj kvalitet i bedømmelsen.

Vinderen af Kartoffelprisen 2025 blev Lucas Juhl Nielsen fra Restaurant Treetop i Vejle.

Delagere til konkurrencen var:

Simon Bech fra Hotel Scheelsminde

Lucas Juhl Nielsen fra Restaurant Treetop i Vejle

Mikkel Klintmann fra Marsk Camp

Mathias Christensen fra Tivoli & Congress Center

Oliver Thougard fra Restaurant Struktur

Konkurrencen blev markedsført bredt og suppleret med professionel livestreaming via Facebook samt produktion af en kort eventfilm, hvilket har styrket konkurrencens synlighed og formidling ud over selve afholdelsesdagen.

Arbejdsopgave 2: Kartoffelspiren 2025 – konkurrence for skoleelever

Kartoffelspiren blev gennemført den 21.–22. oktober i Food Innovation House i Vejle som en national konkurrence for skoleelever med fokus på læring, kreativitet og råvareforståelse. Aktiviteten havde stor tilslutning med over 100 tilmeldte hold á 3–5 elever, hvoraf 20 hold blev udvalgt til finalen. Finalisterne repræsenterede fem skoler fra forskellige dele af landet (Kirstine Seligmann Skolen, Haldum-Hinnerup Skole, Asnæs Skole, Riberhus Privatskole og Usserød Skole).

Forud for og under konkurrencen blev der udviklet og anvendt undervisningsmaterialer om kartofler. Under finalen bidrog Umut Sakarya og Bettina Buhl med faglige oplæg om kartofflens betydning i dansk madkultur. Bedømmelsen blev varetaget af Umut Sakarya og Per Mandrup.

Vinderholdet blev Ludvig, Asger, Matti og Matheus fra Asnæs Skole. Resultater og elevoplevelser blev formidlet via sociale medier, og aktiviteten blev efterfølgende evalueret med fokus på elevernes engagement og læringsudbytte.

Samlet vurdering

De gennemførte arbejdsopgaver dokumenterer en målrettet og effektiv anvendelse af Kartoffelafgiftsfondens medfinansiering. Både Kartoffelprisen og Kartoffelspiren er gennemført som planlagt og suppleret med ekstra formidlingsindsatser, herunder livestreaming, eventfilm og faglige oplæg. Projektet har dermed bidraget væsentligt til øget viden, inspiration og anvendelse af kartofflen blandt både professionelle aktører og kommende generationer.

Projekt nr. 12: Informations- og PR-kampagne

Tilskudsmodtager: Danske Kartoffler

Projektets formål

Kartoffelafgiftsfonden

Projektets formål er, ved hjælp af en samlet brancheindsats, målrettet samarbejde mellem relevante aktører i branchen, fokus på børnefamilier og unge og forbrugerorienteret kommunikation af opskrifter og kartofflens mange gode egenskaber indenfor klima og ernæring, at øge forbruget af spisekartofler i Danmark til gavn for klimaet, folkesundheden og kartoffelbranchen.

Projektets aktiviteter

AP 1 - Udvikling af forbrugerorienterede animationer og illustrationer til kartoffelbranchen i samarbejde med Danmarks Kartoffel Råd (DKR).

Det skal være nemt både at dele og modtage og forstå de gode budskaber om kartofflens klimavenlighed og ernæringsmæssige gode egenskaber, men det kan være udfordrende og tidskrævende som aktør i kartoffelbranchen at udvikle det nødvendige formidlingsmateriale. Derfor har Danske Kartoffler og DKR udviklet 5 illustrationer og 3 korte animationsvideoer til anvendelse på sociale medier, der frit kan bruges af virksomheder i branchen og forhandlere af kartofler. Materialet er målrettet de unge, som er den målgruppe, der spiser færrest kartofler. Igennem videoer og materiale følger vi en lille kartoffel-person, der deler de gode budskaber om kartofler.

AP 2 – Kartoffelkonkurrence for børn i samarbejde med Culinary Institute by Vejle Erhverv (CI)

Som pilotprojekt afholdes en kokkekonkurrence for børn og deres forældre og bedsteforældre, inspireret af CIs populære konkurrence "Kartoffelspiren" for hjemkundskabsklasser. I denne konkurrence opfordres børnene til at tage deres bedsteforældre/forældre eller andre relationer med i køkkenet og lave en ret med kartofler. Retten fotograferes og indsendes, og herudfra blev udvalgt tre finalister, der deltog i den store finale i Vejle, hvor blandt andre Umut var dommer. Forud for konkurrencen delte Danske Kartoffler og CI inspirationsmateriale på deres digitale platforme og via netværk. Der blev produceret en professionel film fra finalen og udsendt en forudgående pressemeddelelse om arrangementet.

AP 3 – Udvikling af indhold til Danske Kartofflers forbrugerorienterede sociale medier og hjemmesider

Danske Kartofflers instagramprofil er veletableret med knap 7000 følgere (ved projektets påbegyndelse i januar 2025) og den direkte vej til de unge på 18-30 år. Gennem opskrifter og viden om kartofflens mange gode egenskaber, har vi via denne platform for få midler inspireret de unge til at spise flere kartofler. På Facebook har Danske Kartoffler over 36.000 følgere (januar 2025), hvoraf mange er forældre og bedsteforældre. Opskrifter og information om branchens kartoffelrelaterede aktiviteter for forbrugere er blevet samlet på danskekartofler.dk for det optimale overblik. Ligeledes har vi delt materiale og viden fra AP 1 og 2 på disse platforme, så det hele er lettilgængeligt. De egenudviklede opskrifter er også delt på Danske Kartofflers nye, SEO-optimerede side, kartoffelretter.dk.

Supplerende noter – klima

Projekt nr. 13: Markør fri Cis-genese i kartoffel som forædlingsteknik af NGT2 planter*

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Projektets formål

Formålet er at undersøge teknologiske muligheder for ved cis-genese at generere markør frie NGT planter med betydelig robusthed og over for fx kartoffelskimmel og deraf afledt betydelig reduktion af pesticid forbruget i dansk kartoffel industri.

Projektets aktiviteter

Cis-genese, indsættelse af gener indenfor 'breedres pool', foregår i praksis vha Agrobacterium medieret transformation og delivery af gener ind i kartoffelns genom. Dette indebærer normalt efterfølgende selektion via en (GMO) resistens markør (mod fx kanamycin) for selektion af plante celler (kaldet kallus) der, har fået indsat gen kassetten incl markør-genet. Chimera dannelse, dvs en blanding af transformerede og ikke transformerede, delvist eller ikke-transformerede celler er ofte et resultat af metoden ligesom Agrobacterium celle-rester generer falske positive i PCR test, der ikke har fået integreret gen kassetten.

Projektet består af at flg. Arbejds pakker.

AP 1: Agro transformation af blad og isolering af enkelt protoplast celler

AP 2: Agro transformation af enkelt protoplast celler

AP 3: Kallus dannelse og estimering af integrations frekvens ved PCR analyse

To hoved spørgsmål er søgt besvaret:

1. Kan vores CRISPR enkeltcelle platform kombineres med cis-genese
Parametre, som er væsentlige at afklare
- Agro Delivery metode afklaring ('Sprøjte infiltration i blad', 'Sliced blad inkubation', 'Direkte protoplast inkubation')
- Protoplast / Agrobacterium rest ratio (mulig reduktion af ikke transformerede (falsk positive))
2. Integrationsfrekvensen i regenererede cis-transgene protoplast celler (hvis ja til 1)

Nuværende resultater ifht AP1 og AP2

Agrobacterium delivery:

1. Sprøjte infiltration i blad med efterfølgende protoplast isolation
- lavt udbytte sfa sprøjte infiltration i blade af sterile in vitro planter, modsat drivhus-groede fx tobaks planter, viste sig at være vanskelig / umulig.
2. 'Sliced' blad inkubation med efterfølgende protoplast isolation. Sfa lav / ikke detekterbar transformation af hele blad stykker, forsøgte vi at slice blade i fine strimler umiddelbart før inkubationen, idet Agrobacterium inficerer via sårdannelse. Det resulterede i mange cellerester / døde celler og vi opnåede op til måske ca 25 % transformerede celler af den levende protoplast celle fraktion. Agrobacterium reduktion i protoplast fraktion vurderes potentiel mulig her.
3. Direkte inkubation med protoplaster medførte ingen målbare overlevende celler, der endv kræver cellevægddannelse for Agrobacterium infektion.

Vi kan for nuværende konkludere at

- CRISPR enkeltcelle platform kan kombineres med Agrobacterium medieret cis-genese
- Delivery: 'Sliced blad inkubation' med efterfølgende protoplast isolation var farbar men ikke optimal
- Agrobacterium stadig forefindes efter protoplast transformation og isolation (over succrose gradient)

På nuværende tidspunkt vurderer vi at

1. Metoden, sfa den klonale enkelt celle separation, ville kunne eliminere evt Chimera dannelse
2. De mange cellerester / døde celler og lave transformations frekvens af den levende protoplast celle fraktion skal optimeres, hvis muligt
3. Det skal yderligere afklares hvorvidt Agrobacterium forekomst kan reduceres betydeligt i den transformerede og isolerede protoplast fraktion

Hvis 2. +3 lykkes vil metoden kunne hjælpe til en mere tidlig effektiv og tidligere PCR screen og kunne indgå som en option i markør-fri cis-genese.

Projekt nr. 14: Rettidig omhu – skimmelresistente kartofler med cisgenetisk pyramidiserede R-gener*

Tilskudsmodtager: Aalborg Universitet

Projektets formål

Projektets langsigtede mål er at bidrage til en fremtidig produktion af kartofler, hvor der slet ikke eller i meget mindre grad anvendes pesticider. Når den nye regulering af New Breeding Technologies (NBT) kommer på plads, er det vigtigt allerede at være parat til at anvende disse teknologier i forædlingen for dermed at udnytte både de kommercielle og miljømæssige fordele ved den forventede deregulering.

Projektets aktiviteter

AP3: Udvalgelse og Molekylær karakterisering af kloner

Efter planteregeneration vil det blive kortlagt for alle plantelinjer om hele planten er cisgen ved PCR af forskellige plantedele. Hele genomsekvensen for hver NGT-kartoffelinje er kortlagt ved fuldgenomsekventering. . Efterfølgende bioinformatisk analyse har dokumentere tilstedeværelsen og positionen af de cisgenetiske insertions, samt fravær af uvedkommende genetisk materiale.

AP4: Opformering af kloner.

Efter regeneration af planter vil de transgene linjer vedligeholdes samt opformeret in-vitro til senere trials.

Projekt nr. 15: Vedligeholdelse af Maspotpopulationen 2025– en genetisk ressource til fremtiden*

Tilskudsmodtager: Aalborg Universitet

Projektets formål

Vedligeholdelse af MASPot populationen som genetisk ressource for fremtidige forskningsprojekter og forædling af kartofler. At organisere og tilgængeliggøre alle de data som er tilknyttet populationen frit tilgængelig via download for alle.

Projektets aktiviteter

1. Plante, gro, høste og lagre ca. 1000 kloner.
2. Virusteste kloner for at sikre, der ikke er akkumuleret sygdomme 1/3 testes hvert år.
3. Inklusion i meristembank til virusfri vedligeholdelse i fremtiden.

Projekt nr. 16: Nedsættelse af kartoffelproduktionens klima- og miljøpåvirkning

Tilskudsmodtager: SEGES Innovation

Projektets formål

Projektets formål er at bidrage til implementering af virkemidler til reduktion af klima- og miljøbelastning ved dyrkning af kartofler, samt give kartoffelerhvervet mulighed for at være på forkant ift. kommende krav om ændrede dyrkningsprincipper. Dette gøres ved at udvikle praksisnær viden gennem forsøg, samle viden fra ind- og udland, samt ved at afholde en workshop omkring fremtidens grønne kartoffelproduktion.

Projektets aktiviteter

Kartoffelafgiftsfonden

Projektets aktiviteter i bevillingsåret har haft fokus på at udvikle og dokumentere praksisnære løsninger, der kan styrke ressourceudnyttelse og forebyggelse af skadegørere i dansk stivelseskartoffelproduktion.

I arbejdsplanen 2 er der udført én forsøgsserie på to lokaliteter med fokus på effekten af nitrifikationshæmmer og placering af organisk gødning i kartofler. Formålet har været at vurdere kvælstofudnyttelsen og potentialet for reduceret kvælstoftildeling uden tab af udbytte eller kvalitet ved anvendelse af nitrifikationshæmmer og placering af organisk gødning.

I arbejdsplanen 5 er der gennemført to markforsøg med fokus på forebyggelse af cikader i stivelseskartofler. Forsøgene har omfattet timing af anden behandling med Mospilan SG mod cikadenymfer samt afprøvning af alternative bekæmpelsesmidler, herunder biologiske løsninger. Effekten er vurderet på forekomst af cikader samt på udbytte, stivelsesprocent og nettoudbytte for at belyse både biologisk effekt og økonomiske konsekvenser.
